

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL "Nas tisk" / Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: tiskarna "Slov" / Poročevalca: Uredništvo: Ljubljana, Tomsčeva ulica 5, telefon 23-322 do 23-326 / Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 50-III., telefon 22-575 in 22-421 / Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532 / Pošti predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 501-14-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

Predsednik republike maršal Tito je sprejel skupino otrok padlih angleških letalcev, ki so prebili oddih na našem morju kot gostje maršala Tita

Zasedanje zakonodajnih odborov zvezne Ljudske skupščine

Zvezni izvršni svet je predložil še 1 zakonske načrte

Beograd, 31. avg. Po poročilu redakcijske komisije je zakonodajni odbor Zveznega sveta danes soglasno sprejel predlog zakona o kazenskem postopku. Zakonodajni odbor je postavil na dnevni red še naslednje zakonske predloge, ki jih je dobil od zveznega izvršnega sveta: predlog uvodnega zakona za zakonik o kazenskem postopku, predlog zakona o pravnih in dolžnostih, izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev, predlog zakona o spremembah splošnega zakona o ljudskih odborih in predlog za-

kona o spremembi člena 17. splošnega zakona o lovu. Popoldne je zakonodajni odbor razpravljal o uvodnem zakonu k zakoniku o kazenskem postopku. Predlog zakona določa, da stopi zakonik o kazenskem postopku v veljavo 1. januarja 1954. Tako sorazmerno dolgi rok je potreben zaradi organizacijskih priprav v zvezi s prenosom preiskave od javnega tožilstva na sodišča, kakor tudi zato, da bi se sodišča, javna tožilstva in ostali državni organi seznanili s določbami zakonika.

22. november — skrajni termin za skupščinske volitve

BEograd, 31. avgusta. Kakor je zvedel Jugopress iz dobro poučenih virov, je nedelja 22. novembra določena kot skrajni termin za izvedbo parlamentarnih volitev. Zato pričakujemo, da bo zvezni izvršni svet takoj po zasedanju Ljudske skupščine, ki se

bo pričelo 7. septembra, razpisal volitve za novi parlament. Po poročilih iz istih virov bo zvezni izvršni svet najkasneje do 18. septembra objavil sklep v volilnih enotah in imenoval zvezno volilno komisijo za izvedbo volitev. Do tega roka bodo imenovane tudi republiške in okrajne volilne komisije.

Priprave v Knežaku

Pred nekaj dnevi je bila v občini Knežak občinska seja, kate- re so se udeležili tudi predstavniki množičnih organizacij. Najprej so se pomenili o pripravah za praznik Primorske. Pokazalo se je, da že povsod slavnostno krasijo, postavljajo slavočke, mlaje in zastave, mladina pa skrbi za kresove, ki bodo tedaj zagoreli po naših hribih. Občinski in vaški odbori Zveze borcev tudi pridno popisujejo udeležence za Okroglico. Doslej jih je prijavljenih 200.

V Postojni se je večeraj formirala brigada, kjer so se zbrali vsi tisti borci, ki so se nekdanj borili v prekomorskih brigadah.

Občina Knežak pa se ne pripravlja samo na primorski praznik. Ne zanemarija tudi drugega obilnega dela, ki jo čaka. Tako je popolnoma obnovljena šola v vasi Koritnica in Knežaku, sedaj pa obnavljajo šolo v vasi Senčarje. Vse šole bodo do konca leta nov inventar, predvsem bodo zamenjali klopi, kjer so sedeli že trije rodovi. D. K.

Delegacija francoske socialistične mladine v Sarajevu

Sarajevo, 31. avgusta. Davi je prispela v Sarajevo delegacija francoske socialistične mladine. Njima na čast je bil v Centralnem komiteju Ljudske mladine PIH prirejen sprejem, ki so se ga udeležili tudi zastopniki republiške glavnega odbora SZDL. Jutri bodo gostje odpotovali v Zenico, kjer se bodo sestali s člani delavskega sveta tamonjše železarne ter si ogledali gradbišče metalurškega kombinata. Iz Zenice bodo francoski gostje za tem odpotovali v Zagreb.

Svoje zборе so imele tudi Gradnikova, Bazoviška, Artilerijska in VDV brigada

V Lokvah na zbornem mestu II. VDV brigade se je zbralo več sto preživelih borcev te brigade, številni kurirji releskih postaj, mnogi borci, aktivisti in domačini. Med njimi je bil tudi Boris Kraigher, član izvršnega sveta LRS in član CK ZKJ, dalje bivši komandant II. VDV brigade podpolkovnik Dušan, bivši komisar I. divizije KNOJ tov. Japelj, sekretar okrajnega odbora SZDL Milo Vižintin ter drugi stari borci in aktivisti.

Ob igranju godbe na pihala tovarne pohištva Edvard Kardelj je zastopnik občine Cepovan v imenu vseh množičnih organizacij predal brigadi lepo vezano novo zastavo.

Zbranim borcem in številnemu ljudstvu iz bližnjih vasi sta spregovorila tov. Boris Kraigher in podpolkovnik Dušan. Tov. Boris

Kraigher je v svojem govoru med drugim ostro obsodil italijansko iredentistično gonjo, ki jo italijanski šovinisti v zadnjih dneh še bolj podžigajo ter hočejo izrabiti tudi to veliko primorsko slavnost za umazano gonjo proti Jugoslaviji. Udeleženci so govor tov. Borisa Kraigherja večkrat prekinili in vzklikali Partiji ter vrhovnemu komandantu Titu. Po mitingu je nastopil kvintet iz Bilj, ki je zapel več borbenih partizanskih pesmi.

Lepo in pristržno je potekel tudi zbor Artilerijske brigade na Predmeji. Tudi tu se je zbralo večje število starih borcev te brigade in okoliškega ljudstva. Zborovalec je spregovoril Mirko Remec, predsednik OLO Gorica kot nekdanji bорец te brigade.

Nato so svečano odkrili spomin- sko ploščo na proleju hiše, v kateri so italijanski fašisti na zverinski način že meseca februa- rja 1943 pomorili svo družino. Oddelek 22 konjenikov garnizo- na iz Ajdovščine, je v spomin padlih borcev in žrtev fašistične- ga terorja izstrelil častno salvo. Nastopila sta tudi pevski zbor iz Zalega hriba in godba na pihala iz Vogrskega. Zastopnik mladine je brigadi podaril v imenu vseh šolskih organizacij novo za- stavo.

V Podgri na Vipavskem pa se je zbralo okrog 170 nekdanjih borcev Gradnikove brigade pod- leg številnih borcev drugih bri- gad, aktivistov ter ljudstva iz okolice. Z velikim navdušenjem so zborovalci poslušali govor tov. Martina Greifa, prvega koman- danta te brigade. Zbrana vaška mladina je tov. Greifu kot prve- mu komandantu brigade podarila v imenu tamkajšnjega ljudstva novo lepo vezano brigadno za-

stavo. Na proslavi sta sodelovala tudi pevski zbor JLA garnizona iz Vipave ter moški pevski zbor LIP iz Ajdovščine, da pa je bilo navdušenje še večje, je prispela v času proslave v Podgri tudi priljubljena igralska skupina IX. korpusa, ki je izvedla svoj letni miting, medtem ko je v odmorih igrala gasilska godba iz Vrhoplja.

Kakor na zborih ostalih bri- gad, je bilo tudi na zboru bazo- viške brigade v Gornji Branici v sezanskem okraju. Bivši borci te brigade so se zbrali pred Kan- tetovo hišo, kjer je bilo že 28. avgusta l. 1941 prvo srečanje vaštanov s partizani. V spomin na ta dogodek so na tej hiši od- krili spominsko ploščo. Na slo- venosti sta govorila Ervin Dol- jan, sekretar okrajnega komiteja ZKS za okraj Sežana ter major Stane Lovrenčič, nekdanji funk- cionar te brigade.

NOVE ITALIJANSKE PROVOKACIJE

23 italijanskih vojakov je pri Humu v Brdih prekorajilo mejo in so se umaknili še le na ponovni poziv jugo- slovanske obmejne patrulje

Nova Gorica, 31. avgusta. Italijanski vojakovi so zagre- šili danes dopoldne novo provokacijo na italijansko- jugoslovanski meji v bližini

Italijanska diskriminacija proti jugoslovanskemu diplomatskemu nameščencu

Trst, 31. avgusta (Tanjug). Italijanske obmejne oblasti v Trzinu so večeraj brez vsake utemeljitve zadržale potni list jugoslovanskemu diplomatske- mu nameščencu Vladu Sestanu, ki se je pripeljal z brzovlakom iz Svice, kjer se je udeležil neke mednarodne konference. Po intervenciji mu je bil potni list sicer vrnjen, a Sestan je moral nadaljevati svoje poto- vanje v Jugoslavijo z avtomo- bilom, ker je brzovlak, s kate- cim je prispel, medtem že za- pustil postajo.

Protest naše vlade

Beograd, 31. avg. Tanjug je izvedel, da bo jugoslo- varska vlada v teku jutrisnjega dne predala italijanskemu ministru za zunanje zadeve protestno noto zaradi voja- škikh demonstracij in drugih vojaških ukrepov, ki jih je Italijanska vlada v zadnjih dneh podvzela ob naši meji.

Dovolj je popuščanja!

Politični in javni delavci na Reki brez razlike narodnosti odločno obsojajo italijanske iredentistične provokaci- je

Reka, 31. avg. Ugledni poli- tični in javni delavci na Reki, med njimi tudi predstavniki Italijanske unije za Istro in Re- ko, ostro obsojajo najnovejše italijanske iredentistične pro- vokacije v krajih vzdolž jugoslo- vanske meje.

Podpredsednik Italijanske uni- je Andria Benussi je ob tej pri- liki poudaril dopisniku Tanju- ga, da pripadniki italijanske na- rodne manjšine v Jugoslaviji z gnu- som sprejemajo vesti o pa- truliranju italijanskih tankov vzdolž naše meje, o žvenketanju orožja in o sestankih šefa rimske vlade Pella z ministrom za obrambo in šefom general- nega štaba. »Ta najnovejša hi- sterična kampanja proti Jugo- slaviji« je izjavil Benussi, »se je lahko že pričakovala, ko je prišel na oblast novi šef vlade Pella, ki je prav tako sovražno razpoložen do Jugoslavije kot je bil njegov prednik. To potr-jujejo tudi besede novega pred- sednika italijanske vlade, ki je nedavno v nekem svojem go- voru izjavil, da vse ne bo izne- veril nobeni besedi in misli, ki jo je podal meseca Junija v svo- jem govoru De Gasperija. To svojo obljubo poskuša novi pre- sednik italijanske vlade izpolni- ti z ocenjevalno politiko v odnosu na tržaški problem.«

»Strinjam se s stališčem na- šega tiska«, je naglasil Benussi, »da je bilo dovolj molčanja in čakanja, da bi italijanska vla- da spremenila svojo politiko do Jugoslavije. To je tudi men- je vseh pripadnikov italijanske narodne manjšine, ki je prišlo do izraza na vseh političnih se-

stankih in zborovanjih. Za ne- številno krat je naša vlada nu- dilna očiten dokaz, da želi mirno in pravilno rešitev tržaškega problema, kar pa je italijanska vlada z blatenjem in žalitvami vedno odklanjala. Pripadniki italijanske narodne manjšine so na stališču, da je bilo že dovolj popuščanja in žrtve s strani Ju- goslavije ter da je treba imperi- alističnim hujškam jasno in odkrito povedati, naj ne pričaku- jejo niti pidi naše zemlje, ki je zalita s krvjo naših najbolj- ših snov in ki jo bomo, če bo to potrebno znali braniti.«

»V zvezi s tržaškim proble- mom je javnost na Reki mani- festirala svoje stališče že v ča- su podpisa mirovne pogodbe in londonske konference, je de- jal sekretar mestnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Ivan Pavešić. »Javno mnenje Reke tega svojega sta- lišča tudi danes ni spremenilo. Ker so vse dosedanje italijan- ske vlade ignorirale vsa priza- devanja in razna popuščanja naše države, je jasno, da bi po- menila vrnitev tržaškega ozem- lja matični državi edino možno rešitev, ki lahko dovede do trdnega mira na Balkanu.«

Predsednik mestnega ljudske- ga odbora Reke Edo Jadras je naglasil, da so demonstracije italijanskih oboževateljev sil na naši meji najnavadnejši bluf italijanske vlade, ki je izgubila

Britanske vojne sirote so se vrnile v London

London, 31. avgusta. Skupina 20 britanskih vojnihi sirot, ki so prebili enomesečni odmor v Ju- goslaviji kot gostje maršala Ti- ta, so se večeraj vrnili iz Jugo- slavije v domovino. Dečki in de- klice so izredno zadovoljni s svo- jim bivanjem v Jugoslaviji ter so se vrnili z mnogimi lepimi vtisi.

Zahteve socialnih demokratov Zahodne Nemčije

Izjave predsednika stranke Ollenhau- erja in predsednika zahodnoberlin- skega senata Reuterja — Katoliška duhovščina izrablja tudi priložnost za volilno agitacijo proti socialistom — Glavne točke volilnega programa so- cialnih demokratov

Bonn, 31. avgusta (Tanjug). Predsednik socialnodemokratske stranke Erich Ollenhauer je danes na tiskovni konferenci v Hamburgu zavrnil konclerja dr. Adenauerja, ki je na volilnih shodih v Hamburgu in Bremenu trdil, da bi uresničenje zunanje- političnih koncepcij specialistov pomenilo akonec nemškega na- rodas. Predsednik Ollenhauer je poudaril, da socialnodemokrat- ska stranka ni spremenila svojih načel in zahtev v zunanji poli- tiki ter da zdaj odločno nagla- ša, da pogajanja starih velikih sil o združitvi Nemčije niso mogoča brez udeležbe Nemčije ter da socialni demokrati ne bodo nik- dar priznali predstavnika vzhod- nonemške vlade za enakoprav- nega partnerja pri pogajanjih za združitve Nemčije.

Predsednik senata zahodnega Berlina Ernst Reuter je na vo- lilnem shodu poudarjal, da dol- gotrajne izmenjave not med ve- likimi silami tedaj ne bodo bolj do- ka-

Nove Gorice. Skupina 23 italijanskih vojakov je pre- korajila ob 8.15 pri dvolast- niškem prehodu Hum v go- riških Brdih mejno črto ter se v strelski črti razvila v globini okrog 50 m na jugo- slovanskem ozemlju. Itali- janski vojakovi so bili obo- roženi z avtomatskim orož- jem in puškami ter so za- pustili jugoslovansko ozem- lje šele na drugi poziv ju- goslovanske obmejne patru- lje. Na kraj incidenta je odšla posebna jugoslovanska komisija.

Ta najnovejša provokacija na meji spada v vrsto vojno- hujškaških akcij italijanskih vojakov na jugoslovanski meji. V zadnjem času se opažajo ob jugoslovanski meji premiki motoriziranih in drugih italijanskih voja- škikh enot. Najnovejša pro- vokacija italijanskih voja- kov na jugoslovanski meji je ostala brez težjih posledic izključno le zaradi mirnega in treznega zadržanja ju- goslovanske obmejne patrulje.

Vojna psihoza v Gorici

Trst, 31. avgusta (Tanjug). Po izjavah ljudi, ki so prispeli v Trst, je bila večeraj v Gorici ves dan pravcata vojna psihoza in panika. Povzročitelji te panike so imeli svoj načrt ter so vzbujali zlasti med italijanskimi prebivalstvom vtise, da je vse, kar se dogaja, potrebno zaradi var- nosti pred »napadalnimi nakle- pi« Jugoslavije. V ta program so spadale patrulje tankov po ulicah, zbiranje vojakov v vo- jašnicah ter prepoved dostopa do nekaterih krajev ob meji. Ko je ta umetno izzvana panika privedla tako daleč, da so se nekateri prebivalci pripravljali na beg iz mesta, so bile oblasti seveda prisiljene, da so razsi- rile med prebivalstvom spet ve- sti, da se Jugoslavija sumika in da »nevarnost napada ni več tako velika.«

Jugoslovanska delegacija za osmo zasedanje OZN

Beograd, 31. avg. V državnem sekretariatu za zunanje zadeve je bila danes uradno objavljena sestava jugoslovanske dele- gacije za osmo redno zasedanje OZN, ki se bo pričelo 15. sep- tembra v New Yorku. Jugoslo- vanska delegacija bo vodil dr- žavni sekretar za zunanje za- zadeve Koča Popović. Razen nje- ga bodo v delegaciji jugoslo- vanski veleposlanik v Washing- tonu Vladimir Popović, stalni delegat FLRJ pri OZN Leo Ma- tes, državni svetnik za zunanje zadeve Josip Djerđa, ljudski

Zaletelost italijanskih šovinistov

BEograd, 31. avg. Dopisnik Jugopresa poroča iz Trsta, da je zadnja številka informativnega biltena rimskega centra za ja- dranski študij objavila članek pod naslovom »Politika kame- na«, v katerem poziva italijansko vlado, da s pomočjo topov vrne Italiji vzhodno obalo Jadrana. V članku je rečeno, da je Jadran benedičanski zaliv in da mora Ita- lija prevzeti policijsko službo na Jadranu. Po misljenju, izraženem v tem članku, je problem STO v primeri s problemi, ki se po- stavljajo Italiji na Jadranu, brez- pomemben. Na vzhodni obali Italije je mornarica, ki je čeprav še ne dovoli razvita, vendar v stanju vzemirjati italijanske ri- biške čolne. »Mi Italijani imamo dolžnost« nadaljuje bilten — »po- topiti jo, preden postane nevarna. Na utrjevanje jugoslovanske ja- dranske obale je treba odgovoriti s topovi. Italija naj preneha z borbo okoli tržaškega vprašanja in prične borbo za Jadran.«

V tržaških demokratičnih kro- gih poudarjajo, da ta članek pre- haja meje iredentistične revindi- kacije Italije in pomeni direktno in brezobzirno bujskanje na voj- no. Opozarjajo tudi, da je v članku prišlo do izraza stremle- nje, da si Italija podredi ves Ja- dran in da mora priti Trst pod Benečijo. Po mnenju omenjenih krogov se take težnje kažejo tu- di v uradni italijanski politiki, ki skuša popolnoma odtrgati Trst od njegovega naravnega zaledja, pomorski promet pa usmeriti na Benetke in Genova. Takšni agre- sivni načrti in pojmovanja usta- nove, ki je zelo blizu italijanski vladi, so po mnenju tržaških de- demokratičnih krogov groba krši- tve načel mirovne pogodbe ter so v nasprotju z vsako politiko mira in sodelovanja s sosednimi državami.

Agreman za madžarskega poslanika Beograd, 31. avgusta. Predse- dnik republike maršal Tito je dal agreman za novega madžarske- ga poslanika v Jugoslaviji, San- dorja Kurimskega, dosedanjega madžarskega poslanika v Alba- niji.

poslanec Mitra Mitrovič, držav- ni svetnik za zunanje zadeve dr. Milan Bartoš, pooblaščen mi- nister v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Krsto Bula- jić, svetniki Franc Kos, Djuro Ninčić, Janez Stanovnik, Mu- stafa Vilović in Dimče Belov- ski, šef kabineta državnega se- kretarja za zunanje zadeve Fe- liks Gorski in profesor pravne fakultete v Sarajevu Branimir Janković. Jugoslovanska dele- gacija bo odpotovala iz Beogra- da 6. septembra.

pa deli Evrope brez enakih prav-

Enotnost in svoboda v Nemci- jih brez odpovedi do vzhodnega in saarskega ozemlja.

Uveljavljanje ljudske volje pri vodstvu države in v gospo- darstvu ter obramba demokra- cije pred njenimi sovražniki.

Socialna varnost za vse brez miločin za starce in bolnike.

Delo in stanovanje za vsakega državljan brez čakanja pred trgovinami in brez barak.

Znižanje davkov za gospodar- sko šibkejšo in proti vsem davč- nim reformam ki koristijo bo- gatim.

Red v gospodarstvu po načrt- nih in po tekmovanju, ne pa iz- koriščanje in diktatura kartelov. Prehod velike industrije v last ljudstva ter odprava oblasti ve- likih akcionarjev.

Pravična razdelitev vseh bre- men, ki nam jih je naložila voja- na, pri čemer pa ne smejo biti obremenjeni vojni oškodovanci.

Pravica do varnega doma iz- gancev, pri čemer ne sme biti razlike med stariimi in novimi državljani.

Mir in spoštovanje vseh kon- fesij in svetovnih nazorov brez političnega krščanstva in brez kulturnega boja.

Rnakovravnost žena v delov- nih in družbenih odnosih.

Z mladino moramo graditi boljšo prihodnost za Nemčijo in vso Evropo.

Nova načela v finansiranju investicij

Investicijski kredit bo lahko dobil vsakdo, ki je za to sposoben — Višina obresti bo zavisela od ponudbe in povpraševanja

Za načrte uredit, ki so v javni razpravi, zasu se za nacite urede o odgovornosti kreditu in danan je znanost, da naaazujejo dnuji čas, ko se bo tudi investicijska izgradnja resna vsa birokratskih ovir in se razvijala le se po merilu gospodarske rentabilnosti. Treba pa to naceo nam omogoca ustvaritev močne industrijske baze, ki je v glavnem za nami.

V skladu s tem naceom bo v prinoanje lahko investiral vsakdo, ki bo upel potrebna sredstva, oz. roba, ki bo sposoben, dobiti pri banki kredit na pogoj, ki bodo za vse enaki. V primeru, da bo investitor (podjetje, skupina državljanov, okraj, republika, zvezaj) rabi kredit, bo namreč moral nuditi ustrezno jamstvo, k. se bo ocenjevalo po njegovih dejanskih (ne morebitnih poznejših) gospodarskih ali proračunskih dohodkih. Banka se na primer ne bo zadovoljila z jamstvom okraja, če bo ta, ko prosa za kredit, da ustanovi neko podjetje, recimo samo obljubil, da bo pač v primeru insolventnosti podjetja razpisal lokalni davci. Zabeleženje solidnih jamstev bo odražalo gospodarske organizacije in politično-upravne organe od tega, da bi investirali kar koli, od česar si ne bi mogli vnaprej določeno časa z vso gotovostjo obetati reden dohodek. Okrajni ljudski odbor bo na skupnem zasedanju zbora proizvajalcev in zbora odbornikov postavil nekako tak predlog: Postaviti nameravamo tako in tako tovarno, ki nam bo dajala take in take dobičke. S to tovarno se bo bogostvo našega okraja povečalo za toliko in toliko. Predlagamo, da pristane na ta načrt, ki ga bomo uresnili s tem; in temi sredstvi. V primeru pa, da tovarna ne bi uspela, bi se morali odrediti temu in temu. — Skoraj gorovo bo kakšna investicijska politika odražala vsakega od lahkomišelnega investiranja, saj bi napadna kalkulacija obremenila njegov dohodek iz že obstoječih gospodarske dejavnosti (če gre za podjetje) ali njegove proračunske dohodka (če gre za upravno-politični organ: okraj, mesto, občino in podobno).

Ali bo možnost investiranja po tem sistemu neomejena? Jaso, da ne bo tako. Za investicije bodo na razpolago sredstva iz obresti na osemnosa, t. j. proizvajalca, že obstoječa sredstva vseh podjetij po vsej državi. (V ta sklad bodo morali šle se rente t. j. davek na dobiček podjetij, ki delajo brez lastne zasluge v ugodnejših pogojih in morda še kakšni drugi dohodki). Vsa ta sredstva bodo šla v enotni družbeni kreditni investicijski sklad. Ta sklad torej ne bo več ne lokalni, ne republiški, ne zvezni, temveč družbeni v pravem pomenu te besede in iz njega bo lahko dobil preko Narodne ali investicijske banke, če bo takšna banka ustanovljena, kakor že rečeno, posojilo pod enakimi pogoji vsakdo, ki bo sposoben ustvariti od tistega, kar zgradi, čimprej kar največji dohodek. Za investicijski kredit bo treba namreč plačevati obresti, ki se bodo oblikovale po zokoru ponudbe in povpraševanja: večje ko bo povpraševanje, višje bodo seveda tudi obresti. Ze zato bo pač malskodo, ki morda nima v načrtu najbolj rentabilne investicije, kar v začetku odsopil od prošnje za posojilo. Ta dva pogo-

ja: ustrezno jamstvo in plačevanje obresti — bo formirani obrestni bosta imela investicijsko politiko in kaj jemalo pomagala načelu absolutne rentabilnosti investicije do veljave. V celoti se bo nehalo razdeljevanje investicijskih sredstev po subjektivnih merilih, po sklepih takih ali drugačnih administrativnih komisij in podobno.

Pri tem nastane vprašanje, ali se bodo potemtakem razvijale posamezne panoge gospodarstva po mili volji. Recimo, da ugotovimo, da imamo tekstilne industrije že dovolj in da vsaj za nekaj časa ne rabimo več nobene nove tekstilne tovarne. Ali bo mogoče v takem primeru dobiti kredit nekdo, pa čeprav bi nudil najvišje obresti? Jaso je, da bi bilo dejanje kredita v tem primeru za skupnost korzko, škodljivo: nova tekstilna tovarna ne bi imela kaj delati, obenem pa bi s tem denar odtegnil kakšni drugi gospodarski panogi, ki bi ga nujno potrebovala. Zgoraj navedena veboda investiranja naše družbe ne odvzamejo dolžnosti, da skrbimo celo bolj kot doslej za skladen razvoj vseh panog gospodarstva. Prav zato je v načrtih uredit tako, da so v okviru enotne kreditne investicijskega sklada določeni kriteriji, vendar ne po republikah ali področjih, temveč po panogah gospodarstva. Na

primer: če se bo pokazalo, da je treba recimo v kmetijstvu investirati več, bo družbeni plan določil, da gre v tem ali onem letu v ta namen 30 odstotkov, 40 odstotkov ali celo 50 odst. vsega investicijskega kredita. Razen tega bo mogoče regulirati poseganje po kreditih tudi s kreditnimi roki, ki bodo v raznih panogah različni: kjer je treba čakati na učinek investicije dlje, bodo roki daljši (20 do 25 let), kjer se pa pokaže ta učinek prej, bodo roki krajši (10 do 15 let).

Jaso je, da bo treba investicijske kredite odplačevati. To bo veljalo tudi za podjetja, ki se bodo gradila na račun investicijskih kreditov iz zveznega (republiškega) proračuna, kot pomoč nerazvitim republikam v Zvezi (okrajem v republikah). To načelo odpravlja prežalčno pomoč in stavila vsa podjetja v neke položaj. S tem v zvezi je odprto le še vprašanje obnove starejših podjetij, ki se že leta in leta niso mogla v redu obnavljati, ker so dajala vso amortizacijo v zvezni amortizacijski sklad. Če tem podjetjem teh sredstev tako ali drugače ne vrnemo, bi bila dejansko prizadeta. Zato razmišljajo pristojni organi že sedaj o tem, kako bi pravilno rešili, če ne takoj, pa vsaj postopoma tudi to vprašanje.

Udeleževali tudi sestankov Socialistične zveze delovnih ljudi in Zveze komunistov. Mladinci so se nato pomenili še o kandidatih za predstojanje volitve v republiko in zvezno Ljudsko skupščino. Po volitvi delegatov škofje-lanske mladine za republiko mladinski kongres so navzoči poslali resolucijo konferenci komunistov okraja, ki je bila tedaj v Kranju.

Mladinska konferenca v Skofii Loki

V nedeljo 30. avgusta je bila v Skofii Loki občinska mladinska konferenca, katere se je udeležilo 120 delegatov. Te je na svojih sestankih izbrala mladina celotnega škofjeloškega območja. Na konferenci je pregledala uspehe svojega dosedanjega dela. Pomenila se je tudi o delegatih za V. kongres Ljudske mladine Slovenije.

V razpravi so delegati samokritično ocenili svoje delo in ugotovili, da so bili pri volitvi svojega komiteja preveč površni. Izvoljeni komite namreč ni izpolnil pričakovanih mladine, ker je bil nedelaven. Zato so ga na tej konferenci zamenjali s takimi mladinci, za katere vedo, da jih ne morejo razočarati.

Četudi je bil dosedanji komite nedelaven, vendar je mladina delala brez njega dovolj dobro. Tako so mladinci Doma vajencev, Gorenjske predilnice, aktiv škofjeloške gimnazije, vaški aktiv v vasi Godišč pri Skofii Loki in drugi dosegli prav lepe uspehe. Po sklepu plenuma Centralnega komiteja mladine se bo vse delo preneslo na teren.

Zato bodo morali osnovati v mestu in po vseh novih mladinske aktivne, razpravljati med mladino o novih nalogah mladinske organizacije in dr.

Ob koncu konference so delegati sprejeli več sklepov. Med drugim, da bo komite nudil vso pomoč slabšim aktivom, redno bo prirejal politična, znanstvena in druga predavanja. Mladinci se bodo

udeleževali tudi sestankov Socialistične zveze delovnih ljudi in Zveze komunistov.

Mladinci so se nato pomenili še o kandidatih za predstojanje volitve v republiko in zvezno Ljudsko skupščino. Po volitvi delegatov škofje-lanske mladine za republiko mladinski kongres so navzoči poslali resolucijo konferenci komunistov okraja, ki je bila tedaj v Kranju.

Deseta obletnica II. obalnega sektorja NOV

Split, 31. avgusta. Okrog 100 aktivnih oficirjev jugoslovanske vojsne mornarice se bo udeležilo proslave 10. obletnice II. obalnega sektorja NOV, ki bo 3. in 6. septembra na Reki in v Crkveni. V okviru proslave te enote, ki je igrala pomembno vlogo v narodnoosvobodilni borbi, zlasti na morju, bo več političnih manifestacij. Odrli bodo spominjsko piosko padlim borcem, hkrati pa bo odprta tudi razstava fotografij in dokumentov iz življenja v dobi borbe in o povojnem razvoju jugoslovanske vojsne mornarice. Drugi obalni sektor je bil formiran 11. septembra 1943 v Crkveni. V njegovem sestavu je bilo več bataljonov mornariške pehote in večje šte-

vilo obojonoženih patrolnih in pomožnih ladij. V zaključnih operacijah za osvoboditev države so grote II. obalnega sektorja v sodelovanju z ostalimi enotami narodnoosvobodilne vojske osvobodile vse Hrvaško Primorje, je, oteke in Istro, ki so bili dolga leta pod italijansko okupacijo. Z lastnimi silami je mornariška pehota II. obalnega sektorja osvobodila Pulj in ujela ob tej priložnosti nad 2000 sovražnih vojakov in oficirjev. Motorni ladjarji »Udarniki« iz sestava tega sektorja je prvi izmed vseh zaveznikov pomorskih sil priplul 5. maja 1945 kljub številnim minskim oviram v Trst, ki so ga osvobodile enote narodnoosvobodilne vojske.

Za ureditev združnih središč

Posebne združne tečaju v Poljeh pri Begunjah prisostvujejo zastopniki tistih kmetijskih zadrug, ki bodo prejele od organizacije Združenih narodov naprave za predelavo mleka, sadja in vrtnin

Pred tednom dni se je prišel v Poljeh pri Begunjah poseben združni tečaj, ki ga je organizirala Glavna zadruga zveza Jugoslavije. Tečaju prisostvujejo iz vsake republike člani tistih kmetijskih zadrug, ki bodo prejele od Organizacije Združenih narodov naprave za predelavo mleka, sadja in vrtnin. Kot smo že pred nedavnim poročali, bo prejela v naši republiki takšne naprave Kmetijska zadruga v Straži pri Toplicah, medtem ko bodo razdeljene naprave v ostalih republikah takole: v LR Hrvatski jih prejme zadruga v Blatu na Koru, v LR Crni gori zadruga v Golubovcih pri Titogradu, v LR Makedoniji zadruga v Krivogaštanih pri Prilepu, v LR Srbi zadruga v Orešcu pri Aranđelovcu, v LR Bosni in Hercegovini pa zadruga v Knežici pri Bosanskim Dubici. Razen tega bo dobila vsa Satrnja pri

Aranđelovcu celotno opremo za elektrifikacijo kmetijskih del: zavoljo tega prisostvujeta omenjenemu tečaju še dva člana zadruge iz Satrnja. Vseh predavanj se nenehno udeležuje tudi strokovnjak organizacije Združenih narodov g. Edwin Henson, ki se s svojo soprogom v Jugoslaviji že več mesecev.

Tečaj bo trajal tri tedne in bo zaključen 12. septembra. Snov za predavanja je zelo pestra. Namen predavanj je, da delegate zadrug kar najbolj pouče o vsestranski ureditvi vasi. To se nanaša v glavnem na tiste vasi, ki bodo sprejele opisane naprave. Le-te naj postanejo v bodoče vzorna zadruga središča, v katerih bodo lahko dobile potem ostale vasi zadosti napotkov in zgledov, kako naj bo urejena bodoča napredna vas.

Domala ves prvi teden so predavali najboljši zdravniki iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Obravnavali so organizacijo zdravstvene službe v okraju. Podrobno so prikazali naloge okrajnega sveta za zdravstvo, dalje naloge Rdečega križa in amulant na vasi. Največ pozornosti so posvečali higijeni vasi — kako naj bodo urejena stanišča, izpeljana pitna voda in gnojnica, očistene poti itd., ki je marsikje še močno zamarnjena. Posebno so poudarili sodelovanje med zdravstvenimi organizacijami in ustanovami. Precej govora je bilo med drugimi tudi o organizaciji gospodinjstva.

V soboto so pričeli s predavanji iz kmetijstva, ki mu bodo posvečali skoraj do zaključka predavanj največ pozornosti. Predavali bodo strokovnjaki Agronomske fakultete iz Ljubljane. Tečajnikom bodo temeljito obrazložili možnosti posredovanja kmetijske proizvodnje. Zadnje dni bodo zadrugnikom prikazali, kako naj se v bodoče izobražuje kmetijska mladina, kako je treba urediti v zadrugah domovih dvorane in odre za razne prireditve, kako organizirati domačo obrt itd.

Omeniti je treba, da je podana vsa snov tečajnikom v zelo zgosteni in poljudni obliki. Vsebinsko predavanje je podprerljeno z domačimi in tujimi filmi, ki jih uprava tečaja predvaja vsak večer.

Zbori volilcev v kanalski občini

Pretekli teden je bilo v vseh kanalske občine devet zborov volilcev, ki so se jih udeležili večina gospodarji, medtem ko so bile žene in mladina zastopana v majhnem številu. Tod namreč še vedno prevladuje mnenje, da je predlog, ki ga daje gospodar hiše na zborih volilcev, sklep vse družine.

Na zborih volilcev so obravnavali gospodarska, komunalna in davčna vprašanja ter se pomenili o proslavi na Okroglic. Za praznik Primorske bodo zažgali kresove, za kar so se nabrali dračja in suhljadi. Volivci iz obmejnih vasi so močno kritizirali okrajni ljudski odbor, ki jim je obljubil pomoč pri elektrifikaciji vasi, na kar pa še vedno čakajo. Se vedno niso elektrificirane vasi Srednje, Kosi, Podravno, Bavčari, Podtravno, Avsko in še drugi manjši obmejni zaselki, kjer so vaščani s prostovoljnimi delom že pred dvema letoma skopali jame za drogove, ki pa so se že zasipale. Z beneške strani se vaščanom Italijana zaradi tega smejejo in norčujejo. To vaščane boli in ne morejo razumeti, zakaj OLO tako dolgo odlaš z dokončno napeljavo elektrike. S šolskim poslopjem v Srednjem tudi niso na boljšem. Šola še vedno kaže sledove bombardiranja, otroci pa obiskujejo pouk v neprimernih privatni hiši. Brez primernih šolskih prostorov so tudi v Kanalu, kjer okrog 300 učencev obiskuje gimnazijo v privatni hiši. Nava nižja gimnazija bi bila tudi potrebna v Desklah. Okrajni ljudski odbor, ki je uvidel veliko potrebo po šolah, je vnesel v svoj desletni perspektivni načrt obnovo in izgradnjo šol, z kar bo treba 140 milijonov din. Z izgradnjo in obnovo šolskih poslopij bo treba čim prej pričeti, posebno v obmejnih vaseh, kjer je to vprašanje še posebno pereče.

Volivci so razpravljali tudi o valjenem minlu, za katerega so dobili že stroje iz Ajdovščine. V vsej občini imajo le nekaj majhnih mlinov, ki stoje ob strugah potokov in hudournikov. Občani so bili večkrat prisiljeni nositi žito v 30 km oddaljeni Solkan, v Grgar in celo v Bohinjsko Bistrico. Za izgradnjo mlina bi bilo treba 20 milijonov din, česar sami ne bodo zmogli, če ne bodo dobili pomoči od drugod.

Tako kot v obmejnih vaseh je bil dober zbor volilcev tudi v Ročinju, le da je bilo tu manj razprave. V Anhovem pa zbor volilcev ni bil sklep-

čen. Se slabše je bilo v Desklah, kjer bodo morali zbor volilcev še enkrat sklicati. Iz delavskega naselja, ki šteje 28 družin, je prišel na zbor volilcev le en sam volivec. Delavci so prav tako dolžni, da pridejo na zbor volilcev in s svojimi predlogi pomagajo ljudskemu odboru pri reševanju raznih gospodarskih vprašanj, posebno se zaradi tega, ker daje tovarna znaten delež za komunalno dejavnost. Nesklepčni so bili tudi na petkovem zasedanju delavskega sveta tovarne, katerega se ni udeležilo niti polovico članov.

V Postojni so razpravljali o kandidatih

Pred nekaj dnevi je bila v Postojni seja okrajnega odbora Socialistične zveze delavskih ljudi. Vodil jo je predsednik Matevž Hace. Razpravljali so o volitvah v zvezno in republiško Ljudsko skupščino ter o kandidatih. Podobno so o njih razpravljali še v občinah Pivka, Ilirska Bistrica, Cerknica, Begunje, Bloke in Loška dolina.

Nato so se pomenili še o pripravah za proslavo na Okroglic. Postojnski okraj ima že nad 8000 prijav, a kot vse kaže, jih bo presegel 12.000. Okrajni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi je tudi sklenil, da bodo po vseh občinah, 1. 2. in 3. septembra slovesne seje na čast 10-

letnice priključitve Primorske, kjer bodo obujali spomin na borbe Primorskega ljudstva.

Predsednik mednarodne federacije knjižničarjev pride v Beograd

Beograd, 31. avgusta. 9. septembra pride v Beograd upravnik nacionalne biblioteke v Bernu in predsednik mednarodne federacije knjižničarjev g. Pierre Bursol. Obiskal bo naše glavne knjižnice in se seznanil s problemi jugoslovanskih knjižničarjev. Skupno z jugoslovanskimi knjižničarji bo proučil možnosti za organizacijo mednarodnega kongresa knjižničarjev leta 1954 v kakem jugoslovanskem mestu. Med svojim bivanjem v Jugoslaviji bo obiskal več mest in imel strokovna predavanja o problemih mednarodne knjižničarstva.

Stoletnica senjskega rudnika
V nedeljo so v senjskem rudniku slovesno proslavili stoletnico, odkar so izkopali v tem najstarejšem premogovniku Srbije prve grude premoga. Ob tej priliki so odprli posebno razstavo o razvoju premogovnika.

6. september ljudski praznik Primorske

Slavna seja goriškega okrajnega ljudskega odbora

NOVA GORICA, 31. avg. Dopoldne je bilo v Novi Gorici zasedanje okrajnega ljudskega odbora. Zasedanja se je udeležilo poleg ljudskih odbornikov, članov obeh zborov, tudi veliko število nekdanjih borcev, nosilcev spomenice 1941, aktivistov, predstavnikov občin in prebivalstva, ki je zasedlo vse prostore ob-

sežne dvorane, tako da je bilo navzočih nad 300 ljudi.

Svečano sejo je začel predsednik okrajnega ljudskega odbora v Novi Gorici tov. Mirko Remec, na kar je bila z velikim navdušenjem in dolgotrajnimi ovacijami sprejeta pozdravna brzojavka maršalu Titu. Mirko Remec je nato podal zgodovinski pregled glavnih in najpomembnejših dogodkov iz boja primorskega ljudstva za svobodo in združitev z vsemi Slovenci v matični domovini.

Na koncu svojega govora je poudaril, da se bo primorsko ljudstvo z enakim junaštvom in samopremagovanjem, kakor v dobi narodnoosvobodilne borbe, še dalje bojevalo na vseh poprižjih gospodarskega, kulturnega in političnega življenja za napredek in s tem nudilo pomoč neosvojenim bratom okraj meja. Nato je poudaril, da bo vse primorsko in ostalo slovensko ljudstvo pohitelo na proslavo na Okroglic 6. septembra, ki ga bodo te dni vsi primorski okraji proslavili.

Predlog zakona o odvzetnosti
Zagreb, 31. avgusta. Danes je bila v Zagrebu seja izvršnega odbora Zveze odvetniških zborov Jugoslavije, na kateri so sprejeli predlog glede sestave zakona o odvzetnosti, ki bo dostavljen zveznemu izvršnemu svetu. Nadalje so sklenili, da bodo začeli izdajati svoj časopis. Delegacija, ki bo sodelovala na kongresu mednarodne unije odvetnikov meseca septembra na Dunaju, je dobila nalog, naj predloži kongresu resolucijo, ki zahteva, naj se v zakonike o kazenskem postopku vnesejo načela deklaracije o pravicah državljanov, kakor je to že storjeno v novem jugoslovanskem zakoniku o kazenskem postopku. Na današnjem kongresu bo imel dr. Ivo Politeo, ki je hkrati podpredsednik mednarodne unije odvetnikov, referat o socialnem zavarovanju odvetnikov v Jugoslaviji.

Švicarski list o Prežihovem Vorancu
Ilustrirani švicarski list »Volksfreund« (Ljudski prijatelj) je pred nedavnim v prevodu ponatisnil črtico Prežihovega Voranca »Oče« (Der Vater). Ponatisu je priključen življenjski, ki lepo prikazuje Prežihovega Voranca kot pomembnega pisatelja ter neumornega borca za nacionalno in socialno svobodo svojega ljudstva.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem srčno pozdravljam vseh, da nam je umrla naša draga mama, stara mama in takša. AMALJA BREZNIKAR iz Orle vasi št. 3 pri Beletovcu. Porebbo v sredo, 3. sept. dopoldne. Zalužje družine Breznikar. Erdevci, Berkopec in ostalo sorodstvo.

Verska svoboda

Tu in tam se še vedno sliši jadrkanje o preganjanju vere pri nas, da ni verske svobode, itd. Nosilci tega jadrkanja, kot n. pr. ljubljanski kanonik Simenc in drugi, si dokaj čudno predpostavljajo versko svobodo. Kakšno, nam kažjo naslednji primeri:

V Godoviču živi župnik Dežela Janec, ki se že, kot sam pravi, od 1915 leta bavi s pedagoškim delom. V juniju mesecu je otroke pripravljati na birmo. Zaradi »nepripravnosti« je pretepel dvojčka Branka in Milana Rupnika. To je zanj popolnoma razumljivo. »Dobila sta vsak nekaj klofut v roko in s pol metra dolgo, kot svinčnik debelo, sivo več udarcev po zadnji piati, bolj za strah kot za bolečino. Škodoval jima ni nič, saj sta lahko domov tekla. Naredil sem le potrebno dobro delo, ko sem nastopil proti socialnim inštrumentom v mladih srcah.

Tako »pedagog« Dežela. Zanj ni nič, če otroke svobodno »uzgaja« s klofutami in kot svinčnik debelo palico pa je tekla sta lahko. Pretepanje otrok je res svojestrusen užitek in dobro delo, ki si ga privoči Dežela.

Tudi župnik Dub iz Slovenskih goric uporablja čudne metode v svojem delu. 15. avgusta je bilo pri Svetinjah žegnanje. Ljudi je kar s silo podil v cerkev, češ: »Mari v cerkev«, kot da bi pie podil.

Župnik v Vrhovcu, okraj Ptuj, Josko Klemenc pa gre še dalje. Pri vseroku se na hujši način obračunava z otroki. Nekli 10 letni deklici je dejal, da ima njena mati tako dolg jezik, da bi si ga lahko desetkrat okrog riti ovila. Deklica je pričela jokati in je župnik dejal, da to ne spada k verovanju. To ga je tako raztogotilo, da je prijel deklico za lase in jo po cerkvi vlekel o zavrsto. Tu jo je v največjem besu začel obdelovati. Tpel jo je s pestmi, da je vsa krvava obležala. Ko je videl v krvi izčisto duklico je še bolj pobesnel in začel po njej skakati.

Res ne moremo govoriti o verski svobodi, če nekateri duhovniki s palico vtepuvajo otrokom katoliškega nauka in če na Hruševem preganjanju duhovnike — škofje namreč.

Saša Vrbovec

Pred odkritjem spominske plošče tridesetim padlim Skofijcem

Te dni mineva 12 let, od kar je nekaj predvojni članov SKOJ pod vodstvom Kosmača Leona ustanovilo v bivšem učiteljskem domu v Sp. Šiški prvi mladinski aktiv OF. Mladi in poleta polni fantje so s svojo revolucionarnostjo znali v zelo kratkem času pridobiti in vključiti v organizacijo skoraj vse študente tega internata. Učiteljski dom je takoj že konec leta 1941 postal eden izmed najmočnejših in najrevolucionarnejših mladinskih aktivov ne samo Šiške, ampak tudi Ljubljane.

Ko danes bivši mladinci tega aktivna obujamo spomine na tista leta, smo lahko upravičeno ponosni na naše delo. Nikdar ne bomo toženo vedeli koliko stotisoč propagandnih listkov smo ponatisnili in to s pripravi, ki smo jih sami izdelali. Precej predrnih noči je bilo, ko smo kot po tekočem traku delali enkrat v pralnici, drugič nad garažo, včasih pa tudi v učilnici ali spalnicah. Ze jutraj pa so lepo zapakirani romali listki po vsej Ljubljani.

Naše »napisne« in »trosne« akcije so bile vedno skrbno pripravljene. Straže predhodnice in zaščitnice smo vedno razpostavili tako, da se ni niti enkrat zgodilo, da bi karabinierji, vojniki, policaji ali agenti ujeli vsaj enega naših fantov. Čeprav nas je bilo tudi po 30 do 40 naenkrat v akciji v Sp. Šiški.

Imeli smo svoj vojaški in marksistični krožek. Tam smo se seznanjali z različnim orožjem in osnovami marksizma. Krožke so vodili tovariši, ki so bili v teh stvareh najbolj podkovani. To prvo vojaško in ideološko-politično znanje nam je kasneje v borbi zelo koristilo.

Naše delo je trajalo vse do odhoda v partizane. Prav je, da povemo še to, da je naš aktiv mnogo prispeval k delu tudi drugih mladinskih organizacij v Šiški in v Bežigradu. Več tovarišev je bilo v ratskem odboru mladine, več drugih je delalo zopet po kvartirnih odborih itd. Aktivni pa smo bili tudi po šolah, katere smo obiskovali. Tudi tam smo sodelovali v mladinskih aktivih OF.

Prvi tovariši, stari 17 do 19 let, so odšli iz Učiteljskega doma v partizane že februarja 1942. Ko smo kasneje prišli mlajši za njimi, smo z žalostjo morali ugotoviti, da so že žrtvovali svoja mlada življenja in da je na nas

naloga nadaljevati njihovo borbo do konca. V začetku leta 1944 so prišli v NOV še zadnji — najmlajši. To so bili naši bivši pionirji. Dejstvo, da je od preko 100 padlo 30 bivših gojencev, zgornovo priča, kakšen mladinski aktiv je bil v Učiteljskem domu.

Da bi očuvali spomin in borbene tradicije gojencev tega malega internata in da bi to prenašali na mlajše generacije, smo preživeli bivši dijaki Učiteljskega doma ustanovili klub in sicer v okviru ZB.

Dne 4. septembra ob 17. uri bomo odkrili spominsko ploščo. K tej svečanosti tovariško vabimo vse Ljubljance. Zlasti pa prebivalce Šiške. S prisotnostjo ob odkritju se bomo najlepše oddolžili spominu padlih mladincev in jim dali tako priznanje za njihovo delo in njihove žrtve.

V 25 dneh so v Srbiji plačali nad 2 milijardi din davkov

Davčni obvezniki v ljudski republiki Srbiji, ki so bili do konca julija precej v zaostanku s plačevanjem davkov, so v prvih 25 dneh avgusta plačali nad 2 milijardi din davkov. Pričakujejo, da bodo 9-mesečne davčne obveznosti 100 odstotno izpolnile.

V kmetijski šoli v Poljeh pri Begunjah so se zbrali zadrugniki iz vseh republik. Na sliki vidi, mo tečajnik, predavatelj in strokovnjak (glej znaki) Organizacije združenih narodov, gospoda Edvina Zlenosca.

V kmetijski šoli v Poljeh pri Begunjah so se zbrali zadrugniki iz vseh republik. Na sliki vidi, mo tečajnik, predavatelj in strokovnjak (glej znaki) Organizacije združenih narodov, gospoda Edvina Zlenosca.

PRAZNIK PRIMORSKE

Nekaj tehničnih navodil za proslavo na Okroglici

Objava o ureditvi cestnega prometa

Za varen in nemoten prevoz udeležencev na proslavo 10. letnice priključitve Slovenskega Primorja na Okroglico in nazaj 5. in 6. septembra t. l. daje Štab za zavarovanje cestnega prometa pri državni sekretariatu za notranje zadeve LRS voznikom motornih in vprežnih vozil, vodjem pota, kolesarjem in vsem udeležencem proslave tole navodilo:

varnostnih razlogov, zaradi močnih strmin in ovinkov, je prepovedan prevoz ljudi s kamioni in avtobusi iz Savinjske doline preko Črniče.

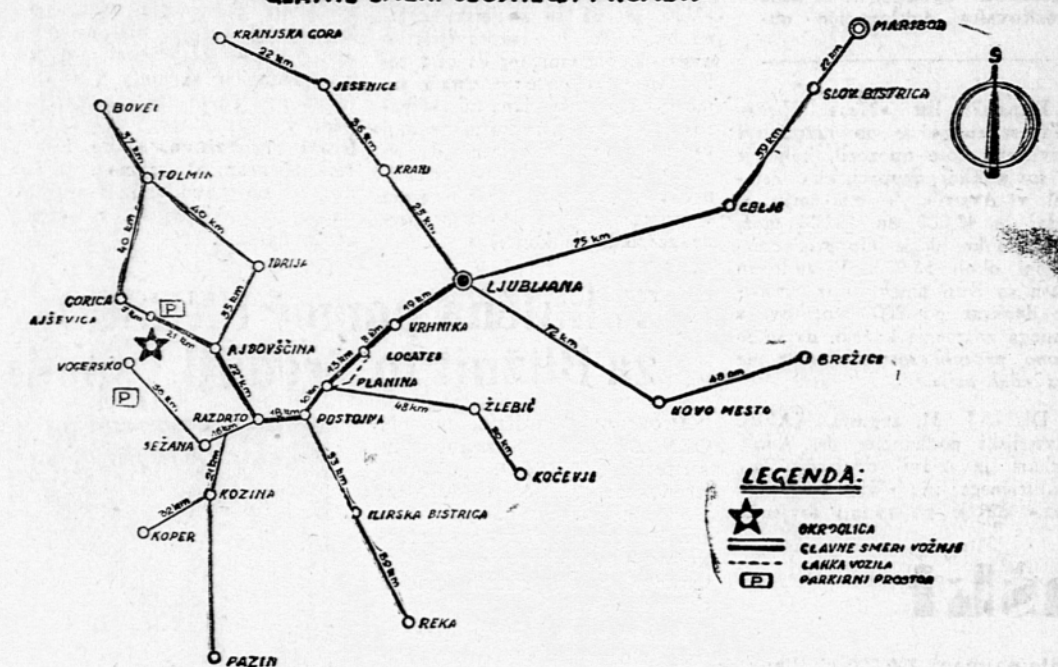
3. Dolnja smer: Vozila z Dolinjske in jugovzhodne Stajarske se usmerijo na cesto I. reda Brežice—Novo mesto—Ljubljana—Postojna—Razdrto—Okroglica.

4. Kočevska smer: Vozila s Kočevske se usmerijo po cesti II. reda Bovec—Vojkovo—Gorica (Solkan) Ajševica.

10. Smer iz Idrijske kotline: Vozila se usmerijo proti Tolminu na soško smer ali pa na cesto Godolje—Col—Ajdovščina—Okroglica.

Težja motorna vozila, ki pripeljejo iz Ljubljane, nadaljujejo v Logatec vozniki po cesti I. reda čez Kalce proti Planini, Lahka dolina se usmerijo po cesti II. reda Bovec—Vojkovo—Gorica (Solkan) Ajševica.

GLAVNE SMERI CESTNEGA PROMETA

Imeno. Parkiranje bo izvedeno tako, da bo omogočen vsakemu vozniku nemoten odhod.

Udeleženci naj zapustijo takoj parkirne prostore, da ne bi ovirali parkiranja drugih vozil in se napotijo po poteh na glavni prireditveni prostor. Tudi na cestah naj udeleženci ne postajajo.

Vozila, ki bodo opremljena s posebnimi znakom, bodo smela nadaljevati vožnjo na ožji prireditveni prostor samo od Ajševice. Priporočila pa se vozilom s posebnimi znaki, da uporabljajo ugodnosti le za muzejne vožnje. Če bodo izredne prilike zahtevale, morajo tudi ta vozila izvajati navodila prometnih organov.

Kolesarji vozijo po prej navedenih smereh do Sempasa oziroma Ajševice in Vojkovega, kjer bodo usmerjeni po poteh na parkirne prostore za kolesa. Kolesa bodo na parkirnih prostorih čuvana. Vozila in udeleženci naj izvajajo natančno, hitro in brez oblašnjevanja navodila službenih civilnih prometnih uslužbenecv in organov LM.

III. TEHNIČNI PREGLEDI VOZIL IN DOVOLJENJA ZA PREVOZE

Tovarna vozila, ki bodo prevajala udeležence na proslavo, morajo pred tehničnim pregledom tehnične komisije pri pristojnih tajništvih za notranje zadeve okrajne mest. Tehnični pregledi bodo izvedeni v času in na krajih, ki jih bodo določila tajništva za notranje zadeve. Na tem mestu predlagamo naj pridejo tehnično brezhibna in za prevoz ljudi opremljena tovarna vozila. Prevoz udeležencev ne bo dovoljen z "umirnimi", traktorji in tovornimi priključki.

Prošnja za tehnično dovoljenje za posebno dovoljenje mora biti kolkovana z 30 in 150 dni in vloženja pri pristojnem tajništvu za notranje zadeve. Sam tehnični pregled je v pristojnosti državnega sekretariata za gospodarstvo LRS, takse prost za tovarne avtomobile, ki jih komisija spozna, da so opremljeni za varen prevoz ljudi, izdajo tajništva za notranje zadeve posebno dovoljenje, ki ga prilpejo na notranjo stran prednega stekla. V tem posebnem dovoljenju sta imenovana za voznika odgovorni voznik in vodja pota. V dovoljenju je označena tudi smer vožnje, katere se morata voznik in vodja pota natančno držati. Samovoljno menjanje smeri vožnje ni dovoljeno.

V vsakem vozilu sme biti le toliko potnikov, kolikor je označeno v posebnem dovoljenju. Za TOVORNA VOZILA. Preobremenitev vozil ni dovoljena in bodo potniki preko določenega števila izključeni od nadaljnje vožnje. Na določenih točkah glavnih cest bodo vsa vozila ponovno kontrolirana, če so v redu.

Za varno in disciplinirano vožnjo na vsakem vozilu sta odgovorna voznik in vodja pota, ki morata zahtevati disciplino tudi od potnikov.

IV. Splošna navodila:

Vozniki motornih vozil, ki povzročajo večji ropot, naj opozorijo vodje pota ali potniki na potala vozila, ki so za njimi in ki jih želijo prehiteti. Lažja motorna vozila smejo prehiteti težja, a slednja je vprežna vozila in kolesarje. Najstrožje pa je prepovedano vsakemu vozniku prehitovanje na naseljenih krajih, na strminah, na ovinkih, na ozkih cestah in na določenih sektorjih cest in sicer:

Na stari cesti Vrhnika—Logatec; na cesti Logatec—Laze—Planina; na serpentinah nad Planino in na serpentinah Razdrto—St. Vid.

Tudi kjer je dovoljeno in mogoče prehitovanje, naj se izvede na primernih mestih in previdno. Vozniki naj skrbno in pravčasno zasenijo ljudi ponosi pri srečavanju s drugimi vozili.

Priporočila se vsem udeležencem proslave, ki bodo vozili na proslavo s cestnimi vozili, da vplivajo na voznike, da ostanejo trezni in da se sami preprečijo vinnim voznikom upravljanje z vozilom. Tudi pri vrnitvi naj se ne ustavljajo pred gosti, kjer je priložnost, da se vozniki in udeleženci opijejo. V interesu vsakega udeleženca je, da se varno pripreje na proslavo in domov.

Organ za notranje zadeve bodo stalno nadzorovali cestni promet in imajo naloge preprečiti nadaljnjo vožnjo vsakemu vozniku ali kolesarju, če bodo sumili da je vinen. Tudi s parkiranega prostora ne bodo puščena vozila z vinjenimi vozniki in vodji pota. Vinnost voznikov se bo ugotavljala po potrebi na znanstven način. Udeleženci naj odpotujejo na proslavo pravčasno, da bodo vsa vozila na določenih parkirnih prostorih najpozneje 6. septembra 1953 ob 8. uri.

Priporočila se tudi, da odprejo motorna vozila iz poednih krajev in po možnosti tudi okrajev v koloni. Takim skupinam vozil bo določen skupen parkirni prostor.

Pričakuje se od voznikov, vodji pota in vseh udeležencev vzgedna disciplina in red na cestah in na parkirnih prostorih, kot so jo pokazali lani na proslavi v Dol. Toplicah.

praznik vsega našega ljudstva

KULTURNI SPORED

1. septembra

Ob 18. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Marčezgah.
Ob 21. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Smarju.
Ob 20. uri: Ljudsko gledališče iz Kopra v Herpeljah. Bor: Težka ura.

2. septembra

Ob 14. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Tomaju.
Ob 16. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Dutovljah.
Ob 21. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Komnu.
Ob 20. uri: Invalidski pevski zbor v Bovecu.
Ob 20. uri: Gledališče za Slovensko Primorje iz Postojne v Vipavi. Finžgar: Naša kri.
Ob 20. uri: Ljudsko gledališče iz Kopra v Ilirski Bistrici. Bor: Težka ura.
Ob 20. uri: Tolminsko gledališče v Humu na Brahi. Klinar: Vida Staša.

3. septembra

Ob 15. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Škribini.
Ob 17. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Braniku.
Ob 21. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Ajdovščini.
Ob 20. uri: Invalidski pevski zbor v Cerknem.
Ob 20. uri: Gledališče za Slo-

Ob 20. uri: Tolminsko gledališče v Prvačini. Klinar: Vida Staša.

Ob 20. uri: Koncert Komorze-ga zbora iz Trsta v Solkanu.

Ob 20. uri: Koncert pevskega zbora »Valentin Vodnik« iz Do-line pri Trstu v Mirnu.

Ob 20. uri: Koncert tržaških pevskih zborov (Igo Gruđen z Nabržine, Sempoljski oktet, Tržaški Zvon) v Braniku.

Ob 20. uri: Koncert trškega zbora Prosek-Kontovel v Sem-petru pri Gorici.

Ob 20. uri: Koncert zbora »Ivan Cankar« iz Trsta in zbora iz Borsta pri Trstu v Zalem hribu.

Filatelistično društvo Nova Gorica priredi v Solkanu filate-listično razstavo v prostorih LO mesta, ki bo odprta od 8. do 20. ure, 6. septembra pa od 13. do 20. Razstava bo prikazala zbirko vseh jugoslovanskih znamk VUJA.

Prireditve na Okroglici

5. septembra

Ob 15. uri: Igralska skupina IX. korpusa in Invalidski pevski zbor. Gledališče VI.
Ob 18. uri: Igralska skupina IX. korpusa in invalidski pevski zbor. Gledališče VI.

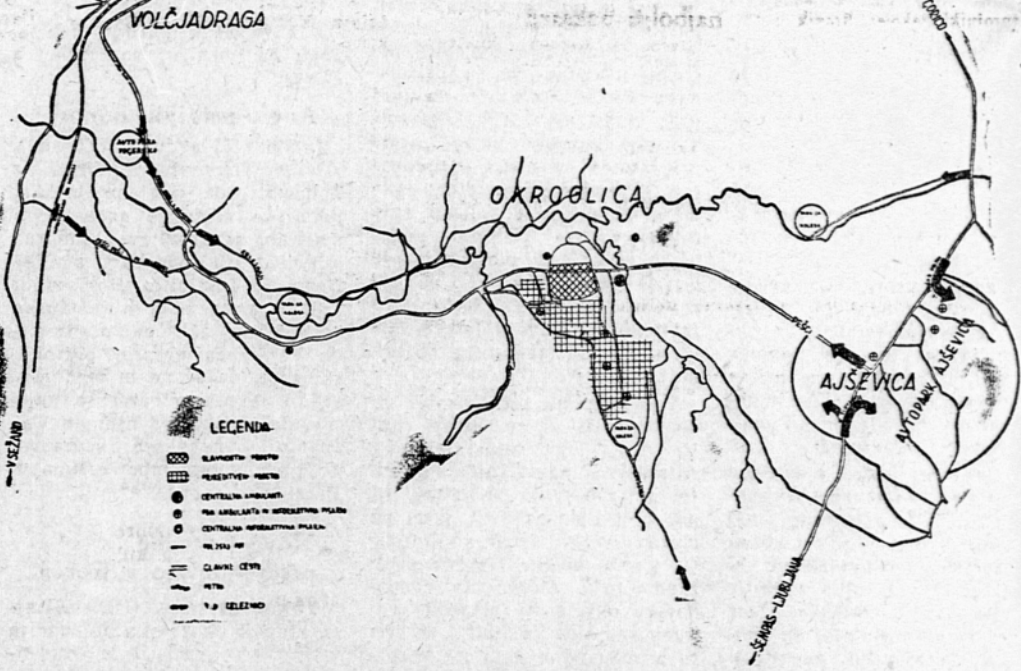
PROSLAVA

10. obletnice proglasa AVNOJ o priključitvi Slovenskega Primorja in Istre k Jugoslaviji in 10. obletnice ustanovitve primorskih brigad

na Okroglici 6. septembra 1953. ob 10. uri

1. Raport brigad.
2. Odlikovanje brigad.
3. Otvoritev proslave 10. obletnice proglasa o priključitvi in ustanovitve primorskih brigad: Gradnikove, Gregorčičeve, Prešernove, Bazoviške, Kosovelove, Vojkove, Tržaške brigade, Brigade VDV, Artilerijske brigade IX. korpusa, petih prekomorskih brigad in Tankovske brigade IV. armade.
4. Govor.
5. Internacionala.

CESTNO OMREŽJE IN PARKIRANJE

Patrolja iz Šentvida se pripravlja za odhod na Okroglico

Na pobudo občinskega odbora SZDL naj pošlje Šentvid nad Ljubljano močno patroljo na Okroglico, se je že pripravilo okrog 30 bivših partizanov, večina borcev IX. korpusa in okrog 20 vajeniških in dijaških mladine. Patroljo bo vodila Zveza borcev in organizacija rezervnih oficirjev, spremljala pa jo bosta tudi dva aktivna oficirja JLA iz šentvidske garnizije. Patrolja, ki bo oborožena z najrazličnejšim lahkim orožjem, bo med drugim tudi izvrševala razne taktične naloge in se bo verjetno na Primorskem tudi spopadla z zasedami in patroljami, ki jih bodo organizirali v drugih krajih.

Patrolja se bo zbrala v sredo, 2. septembra jutraj v Šentvidu pred spomenikom padlim borcem, kjer bo kratka komemoracija in izstreljena častna salva. Tu se bo odločilo o poslovi predstavnikov množičnih organizacij, nakar bo krenila v paradnem maršu skozi Šentvid, čez Toško čelo in Marfeto, kjer je bil center tehnike, raznih komisij, varnostne obveščevalne službe i. t. d., dalje čez Posedlo, Osovinica na center, po vsej Goranjski znanega Tomaževskega bataljona, ki je bil strah in trepet vseh izdajalcev in Nemcev v tej okoliščini. To je Govejek, priljubljen izletniška točka mnogih in tudi vseh nekdanjih borcev. Po ogledu nemih priključitve Slovenije našega naroda na tem mestu, bo patrolja nadaljevala pot po dolini Kresnice, Poljanjske in Sopotnice na vojaško cesto, ki vodi na Blegoš skozi partizansko vas Javorje in Zetino Tu bo patrolja prenočevala in se pomenila s starimi znanci ter jim priredila kratak partizanski miting. Naslednjega dne bo patrolja šla čez Črni Kal po poboji Blegoš skozi Novake v Cerkno. 4. septembra bo krenila po dolini Idrije do Trbuše in Čepovana, kjer bo prebila tretjo noč. To je pot, ki so jo borci IX. korpusa prehodili sto in stokrat, ko so hiteli na položaje proti kletem fašističnem sovragu.

Zadnji del poti, pred prihodom na Okroglico, bo patrolja šla po znanih poteh IX. korpusa skozi vasi Lokve, kjer je bil center osvoboditve ozemlja Primorske in center štaba IX. korpusa. Dalje bo

šla po poti čez Trnovski gozd in Ljajk na Okroglico, kamor bo prispela 5. septembra popoldne. Pot, ki jo bo prehodila patrolja, bo več kot 100 km dolga, polna lepih, pa tudi bridkih spominov. Za mladino bo ta pot preizkušnja vzdržljivosti in spoznavanja novih in tistih krajev, kjer so naši borci prestajali najtežje napore. Zato je zamisel občinskega odbora SZDL v Šentvidu, naj gre patrolja na Okroglico, vredna vse pohvale in pozornosti.

Patroljo bo spremljala tudi posebna skupina, ki bo vse akcije in pot patrolje ter njeno delo v raznih krajih ponesla na ožek filmski trak in tako dala ljudem dokument, kako prenašajo stari, neustrašni borci tradicije partizanstva in izkušnje na mlado generacijo.

V. K.

voznika na bodo usmerjena na cesto Logatec—Laze—Planina, ki je v dobrem stanju.

Pri povratku s proslave morajo vozila vsa vozila po prej določenih smereh tudi v nasprotni smeri. Spremembo smeri vožnje na povratku lahko dovolijo samo Štab za zavarovanje na Okroglici. Na vseh križiščih cest nižjega reda na cesti I. reda naj se vozila previdno vključijo v kolone. Izključevanje prednosti je prepovedano na vseh križiščih.

II. PARKIRNI PROSTORI

Za vozila, ki pripeljejo iz smeri Razdrto—Ajdovščina in iz soške smeri, so določeni parkirni prostori v Ajševici, v Ozeljanu in pri Sempasu, za vozila iz smeri Dutovlje in Sempasa pa na Vojkovo. Vozila bodo usmerjena na parkirne prostore in jih parkirali prometni reditelji. Da bo parkiranje pravilno in hitro, naj izvajajo vozniki natančno in takoj navodila rediteljev. Potniki smejo izstopiti iz vozil šele na parkirnih prostorih. S tem bo omogočeno hitro odhajanje vozil na parkirna mesta, udeleženci pa bodo vedeli ob povratku, kje je njihovo vozilo. Zadrževanje vozil na cestah zaradi izstopa ni dovo-

zvo. V vsakem vozilu sme biti le toliko potnikov, kolikor je označeno v posebnem dovoljenju. Za TOVORNA VOZILA. Preobremenitev vozil ni dovoljena in bodo potniki preko določenega števila izključeni od nadaljnje vožnje. Na določenih točkah glavnih cest bodo vsa vozila ponovno kontrolirana, če so v redu.

Za varno in disciplinirano vožnjo na vsakem vozilu sta odgovorna voznik in vodja pota, ki morata zahtevati disciplino tudi od potnikov.

IV. Splošna navodila:

Vozniki motornih vozil, ki povzročajo večji ropot, naj opozorijo vodje pota ali potniki na potala vozila, ki so za njimi in ki jih želijo pre-

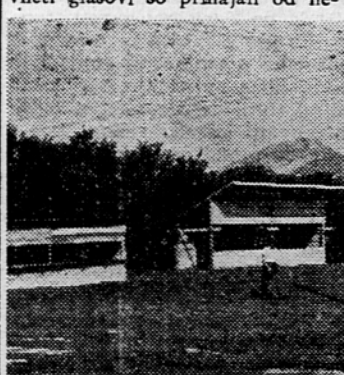
OKROGLICA VABI IN VABI...

Kako lahko mi je pri duši! Ne bližam se več oni Primorski, ki je bil jarmom italijanskega fašizma, ki kiše bolečino v srca in duše naših ljudi. Grem med ljudstvo, ki je prebolelo nešteto udarcev s pestjo po ustih, ker se je v času okupacije na svojih tleh drznilo spregovoriti besedo v svojem jeziku. Italijanski fašizem je res zatrl na ustih primorskega človeka domačo besedo, a namesto nje je spregovorilo orožje. Sedaj ni več požiganja in uničenja narodnih in delavskih domov, šol, čitalnic, knjižnic in gledališč, ni več na teh tleh pretepaje, mučenje, zapiranja, smrtnih obsod in terorja. Tokrat se bližam svobodni Primorski, ki je vsa sredi mrzličnih priprav, da svedoča proslavi svoj veliki dan, ko se je osvobodila in dostojno sprejme široke tokove ljudskih množic z vseh strani naše domovine.

Iz Nove Gorice je še 8 km do Okroglice. Avto me je odložil nekaj metrov pred ciljem. Ko sem se bližala prostoru, kjer se bo odvijala prireditev, me je presenetilo spremenjeno lice tega kraja. Tih snijavil prostora na desni od Okroglice se je spremenil v živahno mesto z novimi lesenimi barakami in paviljoni.

»Kje pa je tukaj glavni štab,« sem vprašala mimoidočega. »Verjetno mislite centralni štab,« je v smehu zavrnil mojo vprašanje. »Vedno mislim, da je glavni štab v središču, kjer je odgovor na vsa vprašanja, ki jih postavljajo borbeni Primorske v dnevih naših naporov za osvoboditev.«

Krenila sem v nakazani smeri in se znašla pred barako z lepim topopolnim gajem v ozadju. Pred njim sem našla veliko skupino ljudi, bili so delavci in inženirji, razpravljali so o zadnjih navodilih za gradnjo paviljonov in odrov. V baraki sami ni bilo nikogar, razvneti glasovi so prihajali od ne-

Na Okroglici raste paviljon za paviljonom

kod iz ozadja. Tam so pod topoli okrog mize sedeli člani centralnega odbora s tov. Kajtimirjem na čelu in živahno govorili o poslednjih pripravah, ki naj bi zagotovili čim bolj nagel in nemoten promet. Šla sem na prireditveni prostor. To kar sem videla je preselilo moje pričakovanje. Nehote se mi je vsilila primera. Če je bil prostor v Dolanjskih Toplicah s svojimi brezami in nekolič nazajmi vzhajajočim nekam »lirsko« intimnejši in poln nekega mehkega razpoloženja, ki ga dala dolinjska po-

krajina, potem je osrednji prostor na Okroglici nekam »epsko« močnejši, obsejnejši in preglednejši. Da, tukaj bo pesem o svobodi polno zavzela vse tja do visokih temnih vzpetin, ki zaključujejo prostor na obzorju. Sredi prostora ravni se ponosno dvigata tribuni za častne goste in pevce, ki jima

naša partizanska pesem! Ves hribček je prepleten s cestami, stezicami. Vsak, kdor bo prišel na Okroglico, bo navdušen.

Okroglica je postala v teh dneh živo utripajoče srce tega prelepega dela slovenske zemlje, kršnega Krasa, bogate Vipave in sončne Gorice, valovitih Brd in planinskih predelov okoli Tolmina, Kobarida in Boveca. Številni slavoloki po vsej Primorski prijetno pozdravljajo prišlece, povsod se pripravljajo na domače proslave, odkrivajo spomenike padlim borcem, prihajajo na zore brigade. Po Primorski hiti in jo pozdravlja Joco-va skupina. Gledališče za Sloven-sko Primorje, koprosko in tolmin-sko gledališče bodo tedaj odšli in se predstavili Primorcem s svojimi igrami. Mednje bo pohitel Invalidski pevski zbor, zbor Srečka Kosovelovega, Primorska oživlja spomine na velike junake dni, ko se je v bratskem naporu borcev z vseh strani naše zemlje porajala svoboda.

Prve zvezde so utripale nad me-noj, ko smo hiteli po glavni cesti. Svetloba in hrup sta zamirala v daljci. Pomislila sem, da delovni zagon na jasm med gozdovi še nekaj dni ne bo upalnil, kajti le malo dni nas še loči od proslave.

Ta proslava v novi pomlajeni in okrepjeni Primorski, ki je rasla na ruševinah težke in mračne preteklosti, bo največja med vsemi, ki je kdaj koli bila na jugoslovanskih tleh.

»Ero iz onega sveta« in kakšen poudarek bo v tem okoliščini dobila

»Ero iz onega sveta« in kakšen poudarek bo v tem okoliščini dobila

»Ero iz onega sveta« in kakšen poudarek bo v tem okoliščini dobila

»Ero iz onega sveta« in kakšen poudarek bo v tem okoliščini dobila

»Ero iz onega sveta« in kakšen poudarek bo v tem okoliščini dobila

»Ero iz onega sveta« in kakšen poudarek bo v tem okoliščini dobila

vensko Primorje iz Postojne v Mirnu. Finžgar: Naša kri.
Ob 20. uri: Ljudsko gledališče iz Kopra v Dutovljah. Bor: Težka ura.

4. septembra

Ob 20. uri: Invalidski pevski IX. korpusa v Zalem hribu.
Ob 21. uri: Invalidski pevski zbor v Idriji.
Ob 20. uri: Gledališče za Slo-vensko Primorje iz Postojne v Braniku. Finžgar: Naša kri.
Ob 20. uri: Ljudsko gledališče iz Kopra v Divači. Bor: Težka ura.
Ob 20. uri: Tolminsko gledališče v Ajdovščini. Klinar: Vida Staša.

5. septembra

Ob 20. uri: »Srečko Kosovel«, gomožen z moškim zborom Slo-venske filharmonije v Sežani. Koncert na prostem.
Ob 21. uri: Igralska skupina IX. korpusa v Renčah.
Ob 20. uri: Gledališče za Slo-vensko Primorje iz Postojne v Sempasu. Finžgar: Naša kri.
Ob 20. uri: Ljudsko gledališče iz Kopra v Novi Gorici. Bor: Težka ura.

Ob 19.30: Telovadna akademija in koncert Rudarske godbe na pihala iz Hrastnika. Gledališče III.

Ob 19.30: Koncert pevskega zbora iz Barkovelj pri Trstu in godbe na pihala »Svobode« iz Raven na Koroskem. Gledališče V.

Ob 19.30: Koncert mešanega pevskega zbora in orkestra KPD »Matko Brajša-Rašane iz Pule in godbe na pihala »Svobode«-center »Trbovlje. Gledališče II.

Ob 21. uri: Uprizoritev Gotov-čeve opere »Ero z onega sveta« in izvedbi Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. Dirigira Rado Simoniti. Gledališče IV.

Kino predstave: ob 20. uri: »Na svoji zemlji«; ob 22: »Slavica«; ob 24. uri: »Detek Mitaa. Gledališče I.

6. septembra

Ob 15. uri: Igralska skupina IX. korpusa. Gledališče VI.

Popoldne bodo na prireditve-nih prostorih igrala godbe na pihala koncertne skladbe. Na-stopali bodo pevski zbori, nad 40 godb pa bo igralo za ples.

Obveščamo vse borce, podoficirje in oficirje, ki so se borili v edinicah IX. korpusa NOV in POJ, da jim je na osnovi sklepa sekretariata za državno obrambo, dovoljen 5-dnevni dopust za proslavo 10. obletnice proglasa AVNOJ o priključitvi Slovenskega Primorja in Istre k Jugoslaviji in ustanovitve primorskih brigad 5. in 6. septembra na Okroglici.

Udeležencem, ki bodo prišli iz Makedonije, Črne gore, Bosne in Hercegovine ter Srbije bo pripravljali odbor povrnili stroške.

Pripravljalni odbor za proslavo na Okroglici

Prekomorci bodo odlikovani

Dosedaj je zbranih že tudi nad 500 predlogov za odlikovanja nekdanjih borcev prekomorskih brigad, vendar tudi to število še ni dokončno, ker bo končno število teh predlogov še znatno večje.

M. S.

Delovni kolektiv „Granita“ se zaveda svojih dolžnosti do skupnosti

Tudi delavci in uslužbenci »Granita« v Slov. Bistrici so hudo občutili stanovanjsko stisko. Niso pa letali okrog stanovanjskih uradov, marveč si prizadevajo sami pomagati. Po vsestranskem posvetu je delovni kolektiv soglasno sklenil zgraditi z lastnimi sredstvi potrebna stanovanja. Tam, kjer je še pred dobrim mesecem bilo razorojeno polje, je sedaj že pod streho velika stavba, v kateri bodo štiri dvosobna stanovanja s kopalnicami in vsemi ostalimi pritliklinami, več sam. skih sob in ena velika soba za sezonske delavce. Sredstva so dali iz sklada za samostojno razpolaganje, skoraj vsa dela

pa so izvršili s prostovoljnimi udarniškim delom, pri čemer se je zlasti odlikoval najstarejši član kolektiva, šef avtoparka Ernest Fluher. To akcijo bo kolektiv nadaljeval vse tako dolgo, dokler ne bo imel sleherni delavec in nameščenec tega podjetja dostojno stanovanje. Ze sedaj so sklenili, da bodo v ta namen tudi prihodnje leto dali najmanj 50% presežka sklada plač.

Tudi sicer je ta kolektiv vsestransko aktiven. Iz malega podjetja, ki je začelo poslovati l. 1946, se je zlasti potem, ko je delovni kolektiv v l. 1950 prevzel podjetje v svojo upravo, razvilo v veliko podjetje, ki zaposluje danes nad 500 delavcev in uslužbencev ter opravlja na 30 objektih gradbeno dela v vrednosti 250 milijonov din. Poleg osnovnega podjetja so se razvili še stranski obrati, kot mizarstvo, slikarstvo, cementinarstvo in kamnoseštvo, razen tega pa imajo tudi lastno avtomobilno delavnico za popravila svojega avtoparka. Te uspehe pa so dosegli predvsem zato, ker ne rešujejo problemov za zaprtimi vrati, marveč razpravljajo o njih s celotnim delovnim kolektivom, kar jim je tudi omogočilo, da so premagali vse težave ter da uresničujejo vse načrte za nadaljnji uspešni razvoj podjetja.

Otroci iz okraja Celje okolice na počitnicah v Bakru. Večina njih so eno ali dvostranske sestre, ki prebivajo v Celjskem domu

Zdravstvena kolonija v Kaštelu Lukšiču

Republični svet za zdravstvo in socialno politiko je spet omogočil novi skupini pionirjev 21 dni, polnih sonca in zabave ob morju v Kaštelu Lukšiču.

Iz desetih okrajev Slovenije se je zbralo na dan odhoda v Ljubljani 100 pionirjev in pioni. ki jim bo morje zboljšalo zdravje.

Končno so se znašli ob morju. V prijaznem gradu, tik ob morju je njihovo bivališče. Razdeljeni so po spolu in starosti v deset skupin, od katerih ima vsaka svojega vzgojitelja.

Dnevi jim hitro potekajo. Ze prve dni septembra se bodo vrnil domov in prijetnega letovanja bo za letošnji konec!

D. V.

Iz Šmarja pri Jelšah

V Šmarjah pri Jelšah so nedavno začeli graditi železniško postajo. K temu je največje prispele ljudski odbor ter železniška in poštna direkcija. Posloje bo okrajano v okraj, zlasti se, kar potuje mimo v Rogosko Slatino mnogo domaćinov in tu jih gostov. Vendar bo treba ure. diji se regulacije, vodovod itd. da bodo Šmarje dobile še toliko več.

A. 2

Šoferski tečaj na Ravnah dremle

V marcu letos je organiziral too. Siflar šoferski tečaj na Ravnah. Zanimanje za njega je bilo zelo veliko, saj se je prijavilo 60 tečajnikov. Toda po treh tednih jih je ostalo samo 20. Vodstvo tečaja se je osekovo premislilo in zanimalo za napredek. Gledalo je le, da čimprej dobi od nas denar — od vsakega 5 tisoč din. Too. Siflar je dejal, da lahko plačamo tudi na obroke in res, prvi obrok — 13 tisoč din — smo oddali. Pričakovali smo, da bodo v tem denarjem kupili bencin in druge potrebščine, ki bi jih potrebovali o tečaju, a so kupili omo — za nesele, ki naj bi jo imeli ob zaključku tečaja. Sedaj je pa le tri mesece, odkar je vodstvo tečaja pozabilo nanje. Tečajniki upravičeno zahtevajo, da odgovorni nadaljujejo s tečajem, ali pa vrnejo denar.

Marija Hribarček.

Več pozornosti lavinskim psom

Proslave, ki jih je v zadnjem času organizirala Planinska zveza Slovenije ter mnogostevilni obiski naših gora kažejo, da je zanimanje za planine izredno. Zlasti so hribi privlačili pozimi, ko privlačijo množično smučarje in planince. Toda ta lepi čas je vezan na nevarnosti — plazovi, snežni zameti. Se prav dobro nam je v spominu zima, ko so plazovi

Tudi pri nas bi bilo dobro pripraviti široko mrežo takih ekip. Tega se je že lotila reševalna služba na Jesenicah. S psi so imeli že mnogo treningov, poletni in pozimi. Tako imajo psi za seboj že naporno turo, ki je vodila iz Vrat čez Prag na Kredarico, Triglav, čez sedmera jezera do kočje pod Bogatimom in Komne v Bohinj. S tem so hoteli preizkusiti predvsem

na Primorskem zahtevali množično reševalno ekipo. Takih nesreč je tudi v inozemstvu mnogo, le da imajo tam številne ekipe lavinskih psov, ki so v nesreči vedno na razpolago.

Tako pa ne ere!

Kino v Dolenskih Toplicah predvaja tedensko dvakrat filme, ki jih letovščarji in domačini prav radi obiskujejo. Preteklo soboto so prišli številni obiskovalci kina, mnogi tudi iz okolice, pred kinom z namenom, da si ogledajo film »Tereza«, ki je bil na programu. Začuden pa so ostali, ko jim je blazninarika povedala, da tako dolgo ne bo prišla s prodajo vstopnic, dokler ne ugotovi še se

zmogljivost psov, ki pa jim manjka za večjo opornost še več vaj. Psi so se na tej poti zelo dobro obnesli in se bodo razvili v dobre reševalce.

kinooperater pravočasno vrne z izeta v Ljubljano. Ljudje so čakali dalj časa, toda zaman. Ker kinooperater z izeta ni bilo, so se nejevoljno razšli.

Da se kaj podobnega več ne primeri in da ne bo treba ljudem zastoj čakati pred kinom, poseb. no tistim ee, ki pridejo tudi po eno uro daleč, naj uprava kinopodjetja kinooperaterja temeljito pouči, kaj je njegova dolžnost.

Delo komisij pri izvajanju zakona o zemljiškem skladu

Na področju mariborskega okoliškega okraja gre delo komisij za izvajanje zakona o zemljiškem skladu in odpravi vinskih odnosov uspešno naprej. Nedavno je komisija v občini Jakobski dol obravnavala 80 primerov, od katerih je 45 gospodarstev iz same občine, v ostalih primerih pa so lastniki vinskih izven občine. Med temi je komisija naletela na primer najizrazitejšega izkoriščanja vinskih Aniona Cafa v Ročici, ki stanuje v stanovanju lastnika — velikega kmeta Stefana Jauka iz Trate.

Imenovani Jauk ima na svojem vinogradniškem posestvu dve hiši. V koči, ki je skoraj podobna živalskemu brlogu ter skriva nebičarskega, stanuje petčlanska družina vinarja, katerega otroci zaradi pomanjkanja in zaradi neznošnih službenih razmer staršev prosi, da jih krh pri sosedih in v okolici, medtem ko ima Jauk poleg tega vinskih posestov lepo zidano zgradbo, ki je zaklenjena in ki je služila njemu za svoje obiske vinskih kot izletniška hiša. V bodoče bo lastnik te zidane postal vinar ter bo vinskih Jauku odkupljena, poleg ostale površine 14 ha 18 a, ki jo

iz Murske Sobotice

Te dni so v Murski Soboti sestanki sindikalnih podružnic, na katerih člani razpravljajo o ustanovitvi »Svobode« v Murski Soboti. Doslej se je prijavilo za delo v raznih sekcijah »Svobode« že okrog 500 članov. V kratkem bodo člani izvolili iniciativni odbor, ki bo pripravil ustanovni občni zbor »Svo. bode«.

Mestna občina v Murski Soboti je v teh dneh na javni dražbi prodajala prve eno in dvostanovanjske hiše, ki so bile splošno ljudsko premoženje. V prvih treh dneh je bilo v Murski Soboti prodanih 11 celih hiš in 4 polovice, katere so kupili solastniki druge polovice. Vseh enajst hiš so kupili delavci in uslužbenci iz Murske Sobotice. 6 kupcev se je poslužilo ugodnosti uredbe, po kateri dobijo porci NOV za nakup teh hiš kredit. Mestna občina bo za prodane hiše dobila preko 9 milijonov dinarjev, prvo akcijo blizu 2 milijona. Na že v osmi dneh, s čimer bo gradila stanovanjski blok v Soboti.

Iz Vojnika

Vse množične organizacije skupno s Socialistično zvezo delovnih ljudi si v Vojniku močno prizadevajo, da bi bilo vse delo čim uspešnejše. Skupno rešujejo tudi gospodarske in politične probleme. Na pobudo občinskega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi so priredili v juliju kmečki dan z raznimi tekmovanji. Pri tem so sodelovale vse organizacije. Pred nekaj dnevi je občinski odbor Socialistične zveze delovnih ljudi sklical skupno sejo vseh organizacij, kjer so obravnavali kandidate za republiko in zvezno skupščino.

Uslužbenci in nameščenci trgovskega podjetja »Potrošnik« dobro sledijo osnutkom uredb v trgovinski dejavnosti. Ker bo po novi ureditvi manjši delokrog poslovalnic, bodo laže odpravljali vse dosedanje napake in pomanjkljivosti ter tako uspešno dosegli 100% plačo. Takoj bodo odpravili razne nepotrebne okvare in prodaje nekurantnega blaga. Samo dva primera, ki sta vplivala na 80% mesečne plače: v Vojniku imajo magazina, ki vsega 8 poslovalnic. Tu se je pred nedavnim pokvarilo okrog 100 klobas. V poslovalnici Dobrna prodajajo križe, ki nikakor ne gredo v promet, saj je to blago, na katerega ljudje danes pozabljajo. Poleg teh napak je še več podobnih. Po novi ureditvi pa si bodo delavci poslovalnic uredili po svoje, se borili za čimvečji promet, vidljeno potrebojo in si s tem zagotovili 100% mesečno plačo.

imenovani posejduje, nad 10 ha obdelovalne zemlje. V Jurovskem dolu so tamonjini kmetje vrgli na teren razne govornice, češ da se s temi zakoni ustanovljajo kolhozi, da bo v bodoče položaj vinskih mnogo boljši kot je bil doslej v delovnem razmerju napram privatnim kmetom itd. Tem govoricam so nasledili tudi nekateri vinarji, ki so se borili proti lastnim interesom in težnji oblasti, da se njih bedni položaj izboljša. Tudi v tej občini komisija vkljub tem oviram uspešno nadaljuje svoje delo.

V Velki so minulo nedeljo razpravljali o upravljanju zemlje, ki pride na področju občine v zemljiški sklad. Kmetijska zadruga Velka bo na ta način pridobila 22 ha zemlje, Državno posestvo delovščice Vratji vrh 36 ha, kmetijska zadruga Ploderišnica 12 ha. Za ostala okoliška področja glede vključitve zemlje v socialistično gospodarstvo še razpravljajo in bo po vsej verjetnosti ustanovljena v Lenartu v Slovenskih goricah direkcija državnih posestev tega področja.

Iz Celja in okolice

V zadrugnem domu na Babnem je mestno gledališče uprizorilo »Drago Ruthe«. Predstava je ob veliki udeležbi prebivalstva dosegla velik uspeh.

Zadrugi dom v Grižah bodo letos končno dogradili. V njem bo urejena tudi kinodvorana, za katero bodo zadrževalci kupili kino aparaturo. K zadrugi domu bodo dozdajali še prostore za gostilno in trgovino.

Spomenik 127 žrtvam nacizma bodo postavili v Grižah. Izdelal ga bo kipar Stojan Batič. Pred spomenikom bodo uredili park. Stroški za spomenik bodo znašali 1 milijon 500 tisoč din.

Dve svinje delajo v hrbovisti predelilni okrog Tabora v Savinjski dolini v zadnjem času veliko škodo. Lovci si sicer prizadevajo, da bi jih zadržali prebivalstvo pa jih pri tem premalo pomaga. Dve svinje so se ponekod pojavile v celih čredah in jih bo mogoče ulčiti le, če bodo pri tem pomagali tudi kmetje.

Sestanki predstavnikov Zveze borcev iz vse Stajarske je bil te dni v Celju. Na sestanku so skicirali poklonitvi IV. prekomorski brigadi, ki bo nosil trak z napisom: »IV. prekomorski brigadi ob 20. letnici priložnosti brigadi poklonitvi slovenske Stajarske«.

M. C.

Peter Martinek je bil rodja kuhinje v vojaškem zdravilišču v Rimskih Toplicah. Od avgusta 1952 do konca maja letos si je prilustil za najmanj 113 tisoč različnih živil. V štedilniku zdravilišča kuhinje je skrival 20 kg mleka v prahu in 3 kg jaje v prahu. Njegova žena, Helena Martinek je doma živela prikrivala in dalje razpajala. Pri okroženem sodišču v Celju sta bila oba obsojena in sicer Peter Martinek na 1 leto in 6 mesecev zapora, Helena Martinek pa na 8 mesecev zapora, vendar ji je kazen odložena za dobo dveh let.

Celjski atlet Janez Vipotnik, član Kladivarja, je včeraj nastopil na atletskem mitingu v Gradcu, kjer je pretekel prosto 1000 m v času 2:24,4 ter s tem izidom postavil nov državni mladinski rekord.

V Šempetru so zborovali

V Šempetru pri Gorici je bilo pred nekaj dnevi zborovanje Socialistične zveze delovnih ljudi. Navzoči so razpravljali o raznih političnih vprašanjih ter organizacijski ureditvi množičnih organizacij in društev na vasi. Sklenili so, da bodo slednjim pomagali pri njihovem delu in da mora postati Šempeter, ki je obmejni kraj, socialistična trdnjava, ob kateri se mora razbiti vsak poizkus delovnih reakcij.

Ob tej priložnosti so obravnavali še dosedanje priprave za veliki praznik Primorske in ugotovili, da v redu potekajo. Poskrbeli pa bodo še za okrasitev vasi, da bo kot en sam veliki, pisani šopek.

Nato so se pomenili še o novih volitvah v Ljudsko skupščino LR Slovenije in FLRJ. — Pri tem so sklenili, da poslancev, ki ne obiskujejo svojih volitev, da bi izvedeli za njihove težave in želje, ne bodo več volili.

—JP

Dnevne vesti KINO

KOLENDAR

Torek, 1. septembra: Mladen. Egl. di. Sreda, 2. septembra: Maksima. Stefan.

1. IX. 1288. — V slovenskem jeziku umetec na Gosposvetskem jazu grof Meinhard za koroškega vojvodo.

Klub kulturnih delavcev bo odprto od torka, 1. septembra. Danes sveže morske ribe. Centra plesa. Šola za družabne ples. Petkovskovo na brežje 37. (polog Zvezske mošice) odpre redne tečaje za začetnike — začetnice dne 10. in 11. IX. ob 20. Nadaljevalni tečaj z znanjem osnov se odpre v sredo 16. IX. ob 19.30. Vstopanje od 2. IX. dalje vsak dan od 17. do 20. ure. Poučje mošter Jenko.

Obilne padavine letos povzro. čajo, da krompir majje. Pomenen rososodab bo posušil svoj krompir s praškom »KROSA«.

Uprava Triljskega trizerskega podjetja v Ljubljani, Kidričeva 6, sporoča črni občinstvu, da je brivnica in česalnica v Dačmatu, ul. (bivši) salon Dorček od 1. IX. 1953 dalje odprta neopreki. njeno od 6 ure jutraj od 9 ure zvečer. Za obisk se priporoča.

Kavarna »TABOR« obvešča, da njene goste, da bo 1. IX. 1953 otvoritev plesa in koncerta, ki bo vsak tork. četrt. soboto in nedeljo od 20 ure dalje.

Dr. Jakša Jože do 20. IX. 1953 ne ordinira 6095-d

SOLA ZA TUJE JEZIKS CENTRALNE LJUBJSKE UNIVERZE

Z 21. septembrom pričenja s poukom svetovnih jezikov: angleščine, nemščine, francosčine, italijansčine, ruščine, španščine in drugih važnih svetovskih jezikov. Pri pouku se uporabljajo sodobni učbeniki in sodobna tehnična sredstva (magnetofon, gramofon). Vstopanje bo od 1. do 16. IX. na učiteljsko. Reševja 10. kjer bo študenti dobili tudi vse potrebne informacije.

PREDAVANJA

Prof. dr. F. A. Henkel in Teh. nične visoke šole v Karlsruhe bo 3. septembra 1953 ob 16. uri predaval v Zavodu za preiskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani. Predstava je o temi »Vzroki in gradbeni materiali« istega dne, zvečer ob 18. uri v predav. niču Fakultete za kemijo v Vozovi ulici pa o temi »Strojni kemije« te tehnološke na visokih šolah. Vabljeni vsi — Slovenske kemije, siko društvo.

Slovensko kemijsko društvo vabi na predavanje, ki ga bo imel dr. R. W. Pittman, predavatelj na fizikalni kemiji na University College v Londonu o fotokemijski selekciji. Predavanje bo v sredo 2. septembra o 18. uri v kemijski predavalnici na realni. 6093-d

GLEDALIŠČE

GLEDALIŠČE SLOVENSKEGA PRIMORJA

Zakani sedež Postojna prireja turneja po Gorickem ob priliki proslave ustanovitve Primorskih brigad in priključitve Primorja k Juroslovlji in to: Sreda, 2. IX. ob 20. Finžgar: »Naša de. je v Vipavi«; Četrtek, 3. IX. ob 20. Finžgar: »Naša kri« v Mimu pri Gorici; Petek, 4. IX. ob 20. Finžgar: »Naša kri« v Braniku; So. bota 5. IX. ob 20. Finžgar: »Naša kri« v Šempetru; Nedelja 6. IX. ob 20. Krasna: »Draga Ruthe« v Pevčevici; Ponedeljek 7. IX. ob 20. Krasna: »Draga Ruthe« v Braniku; Torek, 8. IX. ob 20. Hodge: »Dež in vihar« v Mimu pri Gorici; Sreda 9. septembra ob 20. Hodge: »Dež in vihar« v Braniku; Četrtek 10. IX. ob 20. Krasna: »Draga Ruthe« v Solkanu pri Novi Gorici na vrta za občino (letni kmeti). — Vse predstave Finžgar: »Naša kri« brezplačne. Za ostale predstave so cene od 50 din. navzdol. 6087-g

GLEDALIŠČE SLOVENSKEGA PRIMORJA — za okraje Gor. ca, Postojna, Tolmin in Sežana

Razpis abonmaja za sezono 1953/54

Uprava gledališča Slovenskega Primorja razpisuje sezonski abonma za 6 dramskih del, ki bodo uprizorjena od 1. oktobra 1953 do 1. junija 1954. Abonma bodo izvedeni po ključu in sicer: Postojna mesto za vse novitete abonmaja A in B (skupaj 12 predstav); Nova Gorica mesto za vse novitete abonmaja A in B (skupaj 12 predstav); Tolmin mesto za vse novitete abonmaja Toimni (skupaj 6 predstav); Idrija mesto za vse novitete abonmaja Idrija (skupaj 6 predstav); Sežana mesto za vse novitete abonmaja Sežana (skupaj 6 predstav). Cena abonmaja: I. prostor 200 din; II. prostor 120 din; III. prostor 150 din. Abonmaji so obiljavni v enem do petih obrokih. Za vsako naslednjo leto novitete abonmaja dvigne na eno predstavo ter se zaračuna normalna cena prostora s popustom 15%. Primorsko gledališče bo upr. zorilo šest do osem novitete od na. vseh del: Slovenska in Juro. slovenska dramatika: Kret: »Črtilski grofite«; Ovirč: Ko bi mrtvi »vzrovnorili«; Budak: »Metež«; Kliska: Schiller: »Kovarnstvo in ljubzen« (obtoževna predstava); Soder: »Antigon«; »Shakso«; »Komedija zmesitav«; Mo. derna evropska dramatika: Bour. det: »Svedrovci«; Priestley: »In. šniktor na obisku«; Moderna ame. škica dramatika: Canin: Čez noč rojena«; Van Druten: »Glas gril.

„SLAVOLOK“ ERICH MARIA REMARQUE ZMAGE

Kako stoji to za njeno glavo, je pomislil Ravic. Kakor sij brez barve! Širina brez perspektive. Kako se ji razteka to po ramah! Kanaansko mleko, iz žarkov stikana svila! Nihče ni gol v tej luči. Koža jo ujame, jo odbije, kakor skala morje tam zunaj. Peneča se luč, najprozornjša zmedenost, najtanjša obleka iz najsvetlejših meglice —

»Koliko časa sva že tu?« je vprašala Joan.

»Osem dni.«

»Kakor da je osem let, se ti ne zdi?«

»Ne,« je rekel Ravic. »Kakor osem ur je. Osem ur in tri tisoč let. Tu, kjer stojiš zdaj, je natančno pred tri tisoč leti tako stala mlada Etruščanka; in veter je prav tako prihajal iz Afrike in podil luč čez morje pred seboj.«

Joan je počenila na skalo kraj njega. »Kdaj morava spet v Pariz?«

»To se bo pokazalo drevi v kazini.«

»Sva dobila?«

»Ne zadosti.«

»Ti igraš, kakor bi bil vedno igral. Nemara si. Saj ničesar ne vem o tebi. Kako je to, da te je krupje pozdravil kakor kakega bogatega tovarnarja smodnika?«

»Zamenjal me je s kakšnim tovarnarjem smodnika.«

»To ni res. Tudi ti si ga spoznal.«

»Vljudeje je bilo, da sem napravil tako.«

»Kdaj si bil zadnjič tukaj?«

»Ne vem več. Nekdo pred mnogimi leti. Kako zagorela si žel Zmerom bi morala biti tako rjava.«

»Potem bi morala zmerom živeti tukaj.«

»Bi rada?«

»Ne zmerom. A rada bi zmerom tako živela, kakor živim tukaj.« Vrgla si je lase čez ramena. »Gotovo se zdi tebi to od sile povrač — kaj?«

»Ne,« je rekel Ravic.

Nasmehnla so je in se zavrtela k njemu. »Vem, mili moj, da je to površno, toda, moj bog, vse premalo površnosti smo imeli v tem svojem vražjem življenju! Vojna, lakote in prevratov smo imeli dovolj, in revolucij in inflacij — nikdar pa ne trohice varnosti in lahkotnosti in miru in časa. In ti praviš zdaj še, da spet pride do vojne. Naši starši so imeli bogme bolj preprosto kakor mi, Ravic.«

»Saj.«

»Človek ima to edino, kratko življenje in še to odhaja —.« Položila je roke na segreto skalo. »Jaz nisem dosti vredna, Ravic. Nič mi ni do tega, da živim v zgodovinskih časih. Jaz hočem biti srečna in da bi ne bilo vse tako težko in težavno. Drugega nič.«

»Kdo ne bi želel tega, Joan?«

»Ti tudi?«

»Naravno.«

Ta sinjina, je pomislil Ravic. Ta skoraj brezbarvna sinjina na obzoru, kjer se utaplja nebo v morje, in potem ta vihar, globlje in globlje morje in zenit, vse do tehle oči, ki so tukaj veliko bolj modre kakor kdajkoli v Parizu.

»Želela bi, da bi midva mogla biti,« je rekla Joan.

»Saj sva — v tem trenutku.«

»Da, v trenutku; kaj dne; nato pa pojdeva spet nazaj v Pariz; v tisti nočni lokal, kjer se nič ne spremeni; v tisto življenje v onem umazanem hotelu —.«

»Pretiravaš. Tvoj hotel ni umazan. Moj je precej umazan, razen moje sobe.«

Opri se je na roke. Veter ji je vel skozi lase. »Morozov pravi, da si čudovit zdravnik. Škoda, da je tako s teboj. Drugega bi lahko zaslužil veliko denarja. Prav kot kirurg. Profesor Durant —.«

»Kako pa prideš nanj?«

»Večkrat pride v Šeherezado. René, plačilni, pravi, da pod deset tisoč franki niti s prstom ne gane.«

»René je dobro poučen.«

»In včasih napravi po dve, tri operacije na dan. Prekrasno hišo ima, voz Packard —.«

Čudno, je pomislil Ravic. Obraz se ji ne spremeni. Saj je zdaj, ko govoriš to tisoč let staro žensko abotnost, omamnejši kakor prej. Videti je kakor kakšna morskooka Amazonka, ko z razplodnim nagonom pridiga pridobitniške ideale. Toda mar nima prav? Nima taka lepota zmerom prav? In vse opravičilo sveta?

Zagledal je motorni čoln, ki je prihajal v valu pen; ni se ganil; vedel je, kaj prihaja. »Tvoja prijateljca prihajata,« je rekel.

»Čemu?« Joan je že davno videla čoln. — »Kako, moja prijateljca?« je vprašala. »Veliko prej sta to tvoja prijateljca. Tebe sta prej spoznala kakor mene.«

»Deset minut prej.«

»Večkrat prej.«